Archetype

Αρχιτεκτονικός Οδηγός για την Αθήνα 2024 | Μέρος Α'

Ηρώ Καραβία - 04/09/2024

Περιηγήσεις στην πολεοδομική ιστορία

Η πόλη των **Αθηνών** διαχρονικά αποτελεί **κέντρο αρχιτεκτονικής** για τους περιηγητές. Ιστορικά, στη πόλη, αναγράφονται οι διάφορες αρχιτεκτονικές περίοδοι και πολιτικές εμπειρίες που πέρασαν τόσο στην πολεοδομία της, στις όψεις των κτιρίων, όσο και στα εσωτερικά σε μεγάλης κλίμακας δημόσια κτήρια, σε άλλα, μικρότερης κλίμακας, με επιρροές από τον ύστερο μοντερνισμό, σε ορθόδοξες εκκλησίες, οικοδομήματα οθωμανικής επιρροής και άλλα σημαντικά δείγματα πιο σύγχρονης αρχιτεκτονικής. Το **Design Society** διαλέγει κάποιες από τις πιο σημαντικές στάσεις αρχιτεκτονικής περιήγησης στην πόλη.

Ξεκινώντας από το Εμπορικό τρίγωνο, του οποίου κορυφές είναι η Πλατεία Ομονοίας, το Σύνταγμα και το Μοναστηράκι, σίγουρα μπορούμε να διαπιστώσουμε τις εννοιολογικές και μορφολογικές διαφορές στην αρχιτεκτονική. Η πλατεία Μοναστηρακίου διαθέτει έντονες Οθωμανικές επιρροές που απλώνονται στην οδό Αθηνάς μέχρι την πλατεία Ομονοίας. Ανεβαίνοντας την οδό Πανεπιστημίου, συναντάμε Νεοκλασικές

επιρροές σε συνδυασμό με σύγχρονα μοντερνιστικά έργα που καταλήγουν στην πλατεία Συντάγματος. Η **Νεοκλασική Τριλογία Αθηνών**, γνωστή και ως **Αθηναϊκή Τριλογία**, αποτελεί συγκρότημα τριών δημοσίων κτιρίων νεοκλασικής αρχιτεκτονικής, το **Βαλλιάνειο Μέγαρο της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος,** το κεντρικό κτίριο του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών** και το **Μέγαρο της Ακαδημίας Αθηνών.** Η Αθηναϊκή Τριλογία είναι έργο των αδελφών Χάνσεν, καθώς και δωρεά του Θεόφιλου Χάνσεν, και χρονολογούνται από τις αρχές του 20ού αιώνα. Εγκάρσια της Πανεπιστημίου, στην οδό Πατησίων που συνεχίζεται ως Αιόλου και καταλήγει στις παρυφές της Ακρόπολης, παρατηρούμε την πολεοδομική μέριμνα με φυγή προς την Ακρόπολη αλλά και όλες τις ιστορικές και κοινωνιολογικές μεταβάσεις της πόλης.

Μέγαρο της Ακαδημίας Αθηνών, Αδελφοί Χάνσεν, Αθήνα

Με αναφορά την **Ακρόπολη**, οι γύρω περίπατοι στο **Ερέχθειο**, το **Ηρώδειο**, το **Ρολόι του Κυρρήστου** και τη **Ρωμαϊκή Αγορά,** σίγουρα διαθέτουν αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον για τους λάτρεις της **Αρχαϊκής Περιόδου** και μεταγενέστερων. Η εμπειρία των προαναφερόμενων ολοκληρώνεται με μια επίσκεψη στο **Μουσείο της Ακρόπολης**, επί της Διονυσίου Αρεοπαγίτου. Πέρα από την πλούσια συλλογή σε αρχαία ευρήματα, το Μουσείο της Ακρόπολης αποτελεί και σταθμό για τη σύγχρονη ελληνική αρχιτεκτονική. Το αρχιτεκτονικό γραφείο **Bernard Tschumi Architects**, μαζί με μια μεγάλη ομάδα μελέτης, επιμελούνται το έργο δημιουργώντας ένα από τα πιο σημαντικά σύγχρονα αρχιτεκτονικά έργα της πόλης.

Μουσείο Ακρόπολης, Αθήνα

Συνεχίζοντας σε μια αρχιτεκτονική μεγαδομή, επί των οδών Βασιλέως Κωνσταντίνου και Ρηγίλλης βρίσκουμε το **Ωδείο Αθηνών**, έργο του **Ιωάννη Δεσποτόπουλου**. Το έργο υλοποιείται τη δεκαετία του 1970, αλλά η πρόταση του Δεσποτόπουλου είχε κατατεθεί το 1959 στα πλαίσια του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού του Πνευματικού Κέντρου Αθηνών. Το Ωδείο Αθηνών αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά έργα του μοντέρνου κινήματος της μεταπολεμικής περιόδου στην Αθήνα.

Ωδείο Αθηνών

Ένα από τα πιο εμβληματικά τοπόσημα της πόλης αποτελεί το **κτίριο ΦΙΞ** του **Τάκη Ζενέτου** στη Συγγρού, όπου σήμερα στεγάζεται το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης **ΕΜΣΤ**. Ο Τάκης Ζενέτος, ένας από τους πιο σημαντικούς αρχιτέκτονες και ιδεαλιστές της σύγχρονης Ελλάδας, επιμελείται το νέο κτήριο της Ζυθοποιίας ΦΙΞ κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα. Αρχές του 21ου αιώνα το κτίριο περνάει στην επόμενη χρήση του, αυτή του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης **ΕΜΣΤ**. Μετά από αρχιτεκτονικό διαγωνισμό αναλαμβάνουν την ανάπλαση του κτιρίου τα γραφεία **3SK Στυλιανίδης Αρχιτέκτονες Α.Ε.** -με τη συμμετοχή της **Καλλιόπης Κοντόζογλου** ως συνεργάτη-, **Ι. Μουζάκης και Συνεργάτες Αρχιτέκτονες Ε.Π.Ε**. και **Tim Ronalds Architects.**

ΕΜΣΤ, Αθήνα | Copyright Roukounas.gr

Κλείνοντας με το Α’ Μέρος της αρχιτεκτονικής περιήγησης των Αθηνών, δε θα μπορούσαμε να παραλείψουμε τη **Βιβλιοθήκη της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών ΑΣΦΑ**, επί της οδού Πειραιώς. Το έργο αρχικά το αναλαμβάνουν οι αρχιτέκτονες **Δημήτρης και Σουζάνα Αντωνακάκη**, δημιουργώντας ένα εμβληματικό κτίριο μοντέρνας επιρροής σε αντιπαράθεση με τα νεοκλασικά κτίσματα της σχολής και σε συνομιλία με τον βιομηχανικό χαρακτήρα της οδού Πειραιώς. Αργότερα, ο **Διονύσης Σοτοβίκης** επιμελείται τους εσωτερικούς χώρους καθώς και τον σχεδιασμό όλων των επίπλων της βιβλιοθήκης.

Βιβλιοθήκη της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών ΑΣΦΑ, Αθήνα

Διαβάστε επίσης:

Κωστής Βελώνης - Συνθετικές αναζητήσεις και ιστορίες δημιουργίας

Από τη Champs-Élysées σε σκηνές κάμπινγκ

